

УДК 343.9:343.34:004.77

Наталія Олегівна РАСТОРГУЄВА,

курсант 2 курсу факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Тетяна Анатоліївна ШЕВЧУК,

кандидат юридичних наук,

викладач кафедри кримінального права і кримінології факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ

ВИКОРИСТАННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ІНТЕРНЕТУ ДЛЯ ВЧИНЕННЯ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ

Стрімкий розвиток науково – технічного прогресу і широке використання сучасних інформаційних технологій мають беззаперечний позитивний вплив на суспільні процеси [1]. Але поряд з цим є зворотна, темна сторона цього явища – використання віртуального простору в злочинних цілях. В тому числі, для вчинення злочинів проти громадської безпеки.

Нерідко терористичні угруповання використовують відкритість цивілізованого світу для реалізації власних цілей. Раніше їм було складніше організовувати і виконувати терористичні акти через велику відстань і складність координації дій. Зараз такі проблеми відсутні. За допомогою Інтернет простору злочинці можуть узгодити час, місце проведення терористичних актів, план дій, шляхи відступу та ряд інших організаційних питань.

За даними Національних антитерористичних комітетів різних держав на сьогодні у світі діє близько 5 тисяч Інтернет-сайтів, активно використовуваних терористами. Число порталів, які обслуговують терористів та їх прихильників, постійно зростає [2].

Терористи використовують у своїх цілях і рекламні можливості мережі. Їм дуже вигідно надати своїм діям публічність, не привертаючи при цьому телебачення, радіо або друковані ЗМІ, що зробити набагато складніше. Щоб привернути прихильників, а головне молодь, сайти терористичних організацій часто виконують функції Інтернет-магазинів: вони пропонують придбати прапори, футболки, плакати, значки, аудіо- і відеозаписи з їх символікою [3].

Адже, щоб впливати на психічний стан населення в XXI столітті вже не обов'язково вчиняти вибухи, підпали чи інші дії, які створюють небезпеку для життя та здоров'я людини чи настання інших тяжких наслідків. Достатньо здійснити психологічну атаку в Інтернет-просторі, що полягатиме в розповсюдженні загроз, спрямованих на те, щоб посіяти страх і відчуття безпорадності серед населення. Саме з цією метою розповсюджувалися відеозаписи вбивства американського журналіста Деніела Перла, сирійського журналіста Наджі Джерфа та інших.

Також не потрібно забувати про те, що за допомогою Інтернету можна отримати супутникові знімки місцевості. Так, наприклад, при терористичній атаці в індійському місті Мумбаї використовувався саме сервіс *Google Maps*, і завдяки подробицям, які можна вивчити з його допомогою, терористи планували свої дії. Тому каліфорнійські конгресмени запропонували закон АВ-255, згідно якому в *Google Maps* потрібно розмивати зображення певних областей, щоб їх неможливо було детально вивчити. До таких об'єктів відносяться школи, церкви, лікарні і урядові споруди [4].

Потенційні масштаби кібертероризму жахливі, оскільки вони можуть внести хаос в дії не тільки державних, але і комерційних структур, паралізувати роботу цілого міста.

На сьогоднішній день майже всі активні терористичні організації мають веб-сайти і викладені декількома мовами [5]. Ці організації знаходяться в різних точках земної кулі. Але потрібно враховувати те, що ці сайти розробляють спеціально підготовлені особи, які володіють певними знаннями. Саме вони спрямовують «натовп», особливо впливаючи на тих, хто має несформований світогляд і хто не визначився зі своїми призначенням в житті [6].

Розвиток науково – технічного прогресу не стоїть на місці, а тому головне завдання, що покладається на правоохоронні органи, полягає в забезпеченні громадської безпеки та порядку. В епоху нових, цифрових можливостей наша країна повинна виробити дієвий механізм захисту прав громадян від протиправних посягань в глобальній світовій мережі – Інтернет.

Отже, підсумовуючи можна сказати, що протидія використанню терористичними угрупованнями мережі Інтернет є важливим завданням у сфері забезпечення громадської безпеки не тільки для правоохоронних органів, але і всього громадського суспільства в цілому. Вважається за необхідне проводити активну антитерористичну роботу, в тому числі і при використанні сучасних інформаційних технологій. Правоохоронним органам важливо продовжувати вивчення і контроль терористичних дій в Інтернеті, а також активізувати процес пошуку ефективних заходів щодо обмеження використання цього середовища сучасними терористами. Також доцільна координація з іншими державами світової спільноти для забезпечення швидкого реагування на розвиток кіберзлочинності і пошук нових шляхів протидії злочинам проти громадської безпеки, які вчиняються з використанням можливостей мережі Інтернет. Необхідно постійно інформувати населення стосовно сутності тероризму, особливостей його прояву в Інтернеті (які сайти існують, яка мета їх функціонування, до чого призводить участь в подібних угрупованнях та інше), з метою недопущення вербування та перехід на сторону терористичного угруповання. Адже, потрібно завжди пам'ятати, що знання дорівнює зброї.

Список бібліографічних посилань

1. Расторгуєва Н. О. До питання інформаційного забезпечення кіберполіції України щодо протидії кіберзлочинності // Проблеми застосування інформаційних технологій правоохоронними структурами України та закладами вищої освіти зі специфічними умовами навчання : зб. тез Всеукр. наук. конф. здобувачів вищої освіти (м. Львів, 21 груд. 2018 р.) / МВС України, Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів, 2018. С. 78.
2. Шерстюк В. П. Угроза международной информационной безопасности в условиях формирования глобального информационного общества и направления сотрудничества // Владивостокский центр исследования организованной преступности : сайт. URL: <http://www.crime.vl.ru/index.php?p=3682&more=1&c=1&tb=1&pb=1#more3682> (дата звернення: 27.02.2019).
3. Специальный доклад № 116. Как современные террористы используют Интернет // Владивостокский центр исследования организованной преступности : сайт. URL: <http://www.crime.vl.ru/index.php?p=949&more=1&> (дата звернення: 27.02.2019).
4. Кирилов В. Використання Інтернету терористичними організаціями в сучасному світі // Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» : сайт. URL: http://www.vmurol.com.ua/index.php?idd=us_publication&group=4&us_publication=1732 (дата звернення: 27.02.2019).
5. Вейман Габриэль. Специальный доклад № 116 от 02.03.2005 / пер. Т. Тропиной. URL: http://www.crime-research.ru/analytics/Tropina_01 (дата звернення: 27.02.2019).
6. Тимоти Л. Томас. Терроризм и Интернет: проблемы взаимодействия. *Право и безопасность*. 2001. № 1. URL: http://www.dpr.ru/pravo/pravo_1_9.htm (дата звернення: 27.02.2019).

Одержано 01.03.2019

УДК 341.231.14+343.431(477)

Інна Олександрівна РОЩИНА,

кандидат юридичних наук, доцент,

професор кафедри кримінального права і процесу

Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана

ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ СТ. 4 ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ ПРО ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ І ОСНОВОПОЛОЖНИХ СВОБОД ТА НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

Міжнародним співтовариством торгівля людьми, як неприпустиме порушення прав людини, була уперше проголошена 1815 р. Віденським конгресом шляхом прийняття Декларації про заборону торгівлі неграми-невільниками [1].

За оцінками Міжнародної організації праці, в останні роки близько 12,3 млн людей були задіяні в примусовій чи в одній із форм кріпацької праці. Зокрема, приватні структури використовували примусову працю 9,8 млн людей. 2,4 млн людей були залучені до примусової праці в результаті торгівлі людьми. Щорічний прибуток лише від торгівлі людьми становить \$32